

MALÝ PRINC

Antoine de Saint-Exupéry

AUTOR – ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY (1900–1944)

| | |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Národnost: | Francouzský spisovatel a válečný letec |
| Původ: | Šlechtická rodina (syn hraběte), otec brzy zemřel, vyrůstal na rodinném zámku |
| Vzdělání: | Jezuitská kolej, brzy začal psát básně |
| Kariéra: | 1921 narukoval do armády, stal se pilotem. 1923 vážně zraněn. Posléze letecká společnost – cestoval po světě |
| Osobní: | Snoubenka se o něho bála – raději se s ní rozešel, než by opustil létání |
| 1. úspěch: | 1926 povídka Letec; 1931 oženil se, jmenován Rytířem Čestné legie |
| 2. SV: | Bojový pilot, reportér ve španělské občanské válce, nadále psal |
| Smrt: | Léto 1944 – pád letadla nad Středozemním mořem u Korsiky (nehoda? sestřelen?) |
| Orientace: | Silně protiválečný, humanismus, filosofické úvahy, autobiografické náměty |
| Zajímavost: | Přezdívka Král sluníčko; na vrak narazil český potápěč J. Böhm |

Další díla:

- Kurýr na jih / Pošta na jih – zážitky z letecké společnosti
- Noční let, Země lidí – romány
- Válečný pilot – zážitky z 2. SV
- Citadela – nedokončeno (posmrtně)

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O DÍLE

| | |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Lit. druh: | Epika (próza) |
| Lit. žánr: | Alegorický pohádkový příběh (filosofická pohádka s prvky bajky) |
| Téma: | Důležitost citů – láska, přátelství vs. materialismus, sobectví, úspěchanost |
| Časoprostor: | Sahara (Země), planetka B612, 6 fiktivních planet – čas neurčen |
| Vydáno: | 1943 |

KOMPOZICE A JAZYK

| | |
|-------------------|------------------------------------------------------------|
| Kompozice: | Rámcový příběh, 27 krátkých kapitol (římské číslice) |
| Postup: | Začátek/konec chronologicky, princovy cesty retrospektivně |
| Vyprávěč: | Ich-forma (pilot) + er-forma (princovy cesty) |
| Promluvy: | Přímá řeč, dialog, monolog, nepřímá řeč |

- Spisovný jazyk – jednoduchý, srozumitelný (kniha určená i dětem)
- Alegorie (jinotaj) – každá postava/planeta = skrytý význam
- Metafory, přirovnání, personifikace (liška, růže, had mluví)
- Symboly: liška = moudrost, růže = láska/pýcha, baobab = zlo
- Zdrobněliny, nedokončené výpovědi, vlastní ilustrace autora

TIP: U jazykových prostředků vždy uveď konkrétní příklad z výňatku a vysvětli jeho funkci.

POSTAVY

| | |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pilot | Vyprávěč – autobiografické prvky autora. Jako dítě kreslil hroznýše se slonem, dospělí viděli klobouk. Rozumný, přátelský. Ztroskotá na Sahaře. |
| Malý princ | Obyvatel planety B612. Zvědavý, starostlivý, nikdy neodpoví na otázku. Cestováním po planetách získává zkušenosti. Alter ego vyprávěče – rozhovor dospělého se svým vnitřním dítětem. |
| Růže | Symbolizuje lásku a pýchu. Vrtkává, vyčítává. Princ ji miluje, ale odchází, protože pochybuje o její lásce. Nechala ho odejít = projev lásky. |
| Liška | Moudrost a přátelství. Klíčová věta: Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očima neviditelné. Učí prince o ohoření = vytvoření pouta. |

| Planeta | Postava | Symbolizuje |
|---------|------------|--------------------------------------------------|
| 1. | Král | Touha po moci – vládne všem, nikdo neposlouchá |
| 2. | Domýšlivec | Marnivost – chce obdiv, žije sám |
| 3. | Pijan | Závislost – pije, aby zapomněl, že se stydí |
| 4. | Obchodník | Materialismus – počítá hvězdy, vše chce vlastnit |
| 5. | Lampář | Slepá poslušnost – plní rozkaz bez přestávky |
| 6. | Zeměpisec | Održení od reality – mapy bez objevování |

DĚJ

| | |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Úvod | Pilot (vyprávěč) nouzově přistává se svým letadlem na Sahaře. Když se snaží stroj opravit, objeví se Malý princ z cizí planety. Chce po pilotovi, aby mu nakreslil beránka. Pilot mu kreslí hroznýše se slonem v žaludku, ale Malý princ to pozná (dospělí v tom viděli klobouk). Pak kreslí beránky – žádný se nelíbí. Až nakreslený beránek v bedýnce prince nadchne. |
| Planetka B612 | Princova planeta má velikost domu. Má 3 sopky (2 činné, 1 vyhaslou) a spoustu rostlin. Každý den pečuje o planetku a vytrhává baobaby – stromy, které by ji zničily. Na planetce roste milovaná růže – krásná, ale pyšná a vrtkává. Princ pochybuje o její lásce a vydává se na cestu. Růže ho nechá odejít – to je její projev lásky. |
| 6 planet | Každá planeta = jedna pokroucená lidská vlastnost. Král (moc), Domýšlivec (marnivost), Pijan (závislost), Obchodník (materialismus), Lampář (slepá poslušnost), Zeměpisec (odtržení od reality). Všichni představují nesmyslnost světa dospělých. |
| Země - liška | Princ potkává hada (nabízí pomoc s návratem), zahradu růží (je smutný – myslel, že jeho růže je jedinečná) a moudrou lišku. Liška vysvětlí: jeho růže je jedinečná, protože je TA JEHO – ohořel si ji. Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očima neviditelné. Stáváš se navždy zodpovědným za to, co sis ohořel. |
| Závěr | Pilot opraví letadlo. Malý princ je smutný – planeta je daleko. Nechá se uštknout hadem – po smrti se jeho duše vydává zpět na planetu k milované růži, za kterou se teď cítí zodpovědný. Pilot ztrácí přítele, ale získává nový pohled na svět. |

HLAVNÍ MYŠLENKY

- Střet dětského světa vs. svět dospělých – děti vidí srdcem, dospělí jen rozumem
- Vypořádávání se s přechodem mezi dětstvím a dospělostí
- Kritika lidských nectností: marnivost, moc, závislost, materialismus, odtrženost
- Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očima neviditelné.
- Stáváš se navždy zodpovědným za to, co sis ohořel.
- Věnování: omluva dětem, že kniha je věnována dospělému – ale každý dospělý byl dříve dítětem

LITERÁRNÍ KONTEXT

- Meziválečná literatura (1. pol. 20. století)
- Po 1. SV hluboký společenský otřes, otřesné zážitky z války
- Ztracená generace – ztráta ideálů, problém začlenit se do společnosti
- Silný protiválečný postoj, varování pro další generace

| Autor | Dílo | Země |
|-----------------------|---------------------------------|---------|
| Romain Rolland | Petr a Lucie | Francie |
| E. M. Remarque | Na západní frontě klid | Německo |
| E. Hemingway | Stařec a moře, Komu zvoní hrana | USA |
| Karel Čapek | Bílá nemoc, R.U.R. | ČR |

RYCHLÝ PŘEHLED

| ? | Odpověď |
|----------|--------------------------------------------------------------|
| Autor | Antoine de Saint-Exupéry (1900–1944), fr. letec a spisovatel |
| Žánr | Alegorický pohádkový příběh / filosofická pohádka |
| Směr | Meziválečná literatura (1. pol. 20. stol.) |
| Druh | Epika (próza) |
| Vyprávěč | Ich-forma (pilot) + er-forma (prince) |
| Kde/kdy | Sahara, B612, 6 planet – čas neurčen |
| Téma | City, láska, přátelství vs. svět dospělých |
| Postavy | Pilot, Malý princ, Růže, Liška + 6 planet |
| Citát | Správně vidíme jen srdcem. |
| Jazyk | Spisovný, alegorie, metafora, symboly, zdvořiliny |
| Autoři | Rolland, Remarque, Hemingway, Čapek |